

TÜRKİYE DEMİR YATAKLARI JEOLJİSİ, MADENCİLİĞİ VE MEVCUT SORUNLARI SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

TMMOB Jeoloji ve Maden Mühendisleri Odaları İstanbul şubeleri ile İstanbul Üniversitesi Jeoloji ve Maden Mühendisliği bölümleri tarafından 23-25 Haziran 2005 tarihleri arasında İstanbul Üniversitesi Merkez kampusunda "Türkiye Demir Yatakları Jeolojisi, Madencilik ve Mevcut Sorunları Sempozyumu" gerçekleştirilmiştir. Sempozyumda sunulan 30 adet bildiri kapsamında; ülkemizdeki mevcut demir yataklarının aranmasından işletilmesine kadar sorunlar ele alınmış ve çözüm önerileri sunulmuştur. Sempozyum içinde; aramadan üretime ve nihai ürünlere uzanan zincir içinde sorunların tartışıldığı "Cevherden son ürüne demir madenciliğimizde mevcut sorunlar" paneli gerçekleştirilmiştir. Sempozyumun üçüncü günü; Ülkemiz demir madenciliğinde çalışan birikimli ve deneyimli teknik elemanları bir araya getiren, sektörde ve uluslararası platformlarda bilimsel ve teknolojik gelişmeleri takip eden, değerlendiren ve konuyla ilgili olarak bilim ve ülke gerçeklerine uygun projelerin gerçekleştirilebilmesi noktasında ortak çalışmalar yapabilecek "Türkiye Demir Çalışma Grubu" oluşturulmuştur. Ayrıca; sempozyumda demir konusunda çalışmalarını nedeniyle jeoloji, maden, metalürji mühendislerine "Demirde İz Bırakanlar" ödülleri verilmiştir.

Sempozyum kapsamında yapılan saptamalar aşağıda verilmektedir.

1) Ülkemizdeki demir çelik fabrikalarının yıllık demir cevheri ihtiyacı yaklaşık 10 milyon ton civarında olup, bunun sadece 4.5 milyon tonu yerli üretimle sağlanmakta, kalanı ciddi döviz kayıplarına neden olacak şekilde ithal edilmektedir.

2) Ülkemiz demir çelik endüstrisinin istediği kalitede yerli cevher potansiyelimiz sınırlı olmakla

birlikte, uygun proseslerle iyileştirilerek üretimi gerçekleştirilebilecek büyük rezervli demir yatakları üzerinde çalışmalar yoğunlaştırılmalıdır.

3) Ülkemizdeki bazı yataklarda demire eşlik eden kıymetli metallerin de potansiyel olarak belirlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalı, bu tür yatakların devri konusunda hassas olunmalıdır.

4) Maden yataklarımızın önemli bölümünü yeraltında bir daha kazan il am ayacak şekilde terk edilmesini getirecek ve maden yataklarımızı maksimum kar güdüsüyle heba etmeye yönelik anlayışlar için kayıt ve kurallar konulmalı, etkin denetleme mekanizmaları oluşturulmalıdır.

5) Yerli cevherlerin değerlendirilmesi ve demir çelik fabrikalarına şevki konusunda demiryolu taşımacılığı büyük önem taşımaktadır. Yıllardır ihmal edilmiş olan ve günümüzde cevher ve konsantr taşımacılığında ciddi sıkıntılar yaratan alt yapı eksiklikleri hızlagiderilmelidir.

6) 70. kuruluş yılına giren, ülkemizin en donanımlı ve birikimli ancak son 20 yılda kendini siyasi baskılardan kurtaramamış, atıl bırakılmış ve enstitü yapısı elinden alınmış MTA'nın; teknik mali ve yasal olarak yeniden re-organize edilmesi ve Enstitü kimliğine kavuşturulması gerekmektedir.

7) Sektörde aramadan üretime uzanan zincir içinde teknik eleman istihdamı, kalifiye eleman görevlendirmeleri ve meslek içi eğitimler, Ar-Ge, üniversite-sanayi işbirliği, disiplinler arası çalışmalar ve bilgi üretimi konularında önemli sıkıntıların yaşandığı gözlenmektedir. Demir cevherine yönelik jeolojik arama ve rezerv geliştirme, maden üretimi ve zenginleştirme çalışmaları özendirilmeli, desteklenmeli, üniversite-sanayi işbirliği sağlanmalıdır. Sektörü ilgilendiren sorunların çözümünde konunun taraflarının ortak çözümler üretme noktasındaki çabaları dikkatle değerlendirilmeli, Üniversite ve meslek odaları gibi bağımsız ve kamu yararı öncelikli kurum ve kuruluşların değerlendirmeleri göz ardı edilmemelidir.

8) Ülkemiz dünyada en fazla hurda demir ithal eden ülkelerin başında gelmekte olup, her yıl 14-15 milyon ton dolayında hurda demir ithal etmektedir. Yüksek enerji girdisi ve hurda maliyetleri ve düşük katma değerli bu üretim biçimi; yerli cevherlerimizin öncelikli değerlendirilmesi anlayışına uygun olarak planlanmalı, kontrol altında tutulmalıdır. Mevcut demir potansiyelimizi kullanmak yerine ucuz demir cevheri ve hurda dış alımına yönelim, ulusal çıkarlarımıza aykırı bir uygulamadır. İthal cevher ve hurda ithalatına karşı yerli üretimi özendirici ve teşvik edici unsurlar yaratılmalıdır.

9) Demir sektöründe saptanan sorunlardan biri de; yuvarlak ve yassı nihai mamuldeki üretim dengesizliğidir. Yassı/yuvarlak ürün oranı bütün dünyada 3/1 iken, ülkemizde bu oran 1/3 dür. Ülkemizdeki demir çelik fabrikalarında yassı ürün açısından yaşanan dengesizliğin giderilmesi için gerekli yatırımlar öncelikli olarak yürürlüğe konulmalıdır.

10) Uluslararası sermayenin sınırsız ve kualsız olarak yoksul ülkelerin doğal kaynaklarına el koyması olarak bilinen küreselleşmenin kiskacında kaldığı ve bunun sonucunda da son 25 yılda MTA, ETİBANK, TDÇİ, ÇİNKUR vb kamu kurumlarının

işlevsizleştirildiği, içlerinin boşaltıldığı ve sonuçta özelleştirme adı altında yok edildiği, SEYDİŞEHİR Alüminyum tesisinin, boksit yatakları ve mühendislik harikası Oymapınar barajı ile birlikte haraç mezat satıldığı, dünya çelik sektörünün devleri arasında gösterilen ERDEMİR'in ise çok uluslu şirketlerinin eline geçmek üzere olduğu tespit edilmiştir. Yerli kaynaklarımızı atıl bırakabilecek, demir çelik sanayimiz üzerinde manüplasyonlarla kendi çıkarlarını yönlendirecek bu anlayışlara karşı çıkılmalı, ödün verilmemelidir.

11) Ülkemizde siyasi iktidarlarca uygulanan İMF-Dünya Bankası patentli politikaların mevcut iktidarcı da sadakatle sürdürüldüğü, bugüne kadar madencilik alanında yapılan özelleştirmelerle sektörün büyümediği aksine küçüldüğü, bu alanda istihdamın düştüğü temel tespitleri ile ülkemiz sanayinin can damarı Demir Çelik sektörünün ana girdisi olan demir madenlerimize yönelik mevcut durum; sektörde çalışan akademisyen, uygulamacı meslek insanları tarafından tartışılarak ortaya çıkan bu sonuçların kamuoyuna duyurulmasına

karar verilmiştir.

Ülkemize, yeraltı kaynaklarımıza, barışçıl ve bağımsız geleceğimize sahip çıkmak en temel ödevimizdir.

25/06/2005

TMMOB Jeoloji Müh.Odası İstanbul Şubesi;
TMMOB Maden Müh.Odası İstanbul Şubesi
İÜ Mühendislik Fakültesi Jeoloji ve Maden
Mühendisliği Bölümleri